

Kinesisk Hjelpearke – Nivå I

Pinyin, grunnleggende tegn og enkle setninger — LK20

Pinyin og toner

De fire tonene

- **1. tone** (ā) – høy, flat tone
- **2. tone** (á) – stigende tone
- **3. tone** (ǎ) – synkende-stigende
- **4. tone** (à) – fallende tone
- **Nøytral** (a) – lett, kort

Eksempel med mā:

mā 妈 (mamma), má 麻 (hamp),
mǎ 马 (hest), mà 骂 (skjelle ut)

Toneendringer (grunnleggende)

- To 3. toner etter hverandre: første blir 2. tone
ní hǎo → ní hǎo 你好
- bù + 4. tone = bú
bù shì → bú shì 不是

Initialer (konsonanter)

Enkle:

b, p, m, f – labiale

d, t, n, l – dentale

g, k, h – velare

Litt vanskeligere:

j, q, x – palatale (foran i, ü)

zh, ch, sh, r – retroflekse

z, c, s – dentale sibilanter

Finaler (vokaler)

Enkle: a, o, e, i, u, ü

Sammensatte: ai, ei, ao, ou

Nasale: an, en, ang, eng

Viktige uttalleregeler

- **c** = ts (som i “pizza”)
- **q** = tch (myk tj-lyd)
- **x** = sh (myk sj-lyd)
- **zh** = dj (retrofleks)
- **ü** = y-lyd (som tysk ü)

Grunnleggende tegn

Tall 1-10

- 一 yī (1), 二 èr (2), 三 sān (3)
- 四 sì (4), 五 wǔ (5), 六 liù (6)
- 七 qī (7), 八 bā (8), 九 jiǔ (9)
- 十 shí (10)

Strekkefølge (viktig!)

1. Ovenfra og ned
2. Venstre til høyre
3. Horisontalt før vertikalt
4. Diagonalt: høyre før venstre
5. Ytre før indre
6. Lukk rammen til slutt

Vanligste tegn

- 我 wǒ – jeg
- 你 nǐ – du
- 他/她 tā – han/hun
- 是 shì – å være
- 有 yǒu – å ha
- 不 bù – ikke
- 这 zhè – dette
- 那 nà – det der
- 什么 shénme – hva
- 好 hǎo – god/bra
- 吃 chī – å spise
- 喝 hē – å drikke
- 看 kàn – å se

Familie

- 爸爸 bàba – pappa
- 妈妈 māma – mamma
- 哥哥 gēge – storebror
- 姐姐 jiějie – storesøster

Viktige radikaler

- 人 rén – menneske
- 口 kǒu – munn
- 日 rì – sol/dag
- 月 yuè – måne/måned
- 水 shuǐ – vann (氵)
- 心 xīn – hjerte (心)
- 手 shǒu – hånd (扌)

Enkle setninger

Grunnstruktur: SVO

Kinesisk følger **Subjekt-Verb-Objekt**:

我吃饭。 Wǒ chī fàn.

(Jeg spiser mat.)

Enkle mønstre

A er B:

我是学生。

Wǒ shì xuésheng.

(Jeg er student.)

A har B:

我有书。

Wǒ yǒu shū.

(Jeg har bok.)

Enkle spørsmål

Med 吗 ma:

你好吗？ Nǐ hǎo ma?

(Har du det bra?)

Med spørreord:

你叫什么名字？

Nǐ jiào shénme míngzi?

(Hva heter du?)

Nektelse

不 bù – generell nektelse:

我不吃肉。 Wǒ bù chī ròu.

(Jeg spiser ikke kjøtt.)

没 méi – nektelse av 有:

我没有钱。 Wǒ méi yǒu qián.

(Jeg har ikke penger.)

Tidsuttrykk (enkle)

- 今天 jīntiān – i dag
- 明天 míngtiān – i morgen
- 昨天 zuótiān – i går

Grunnleggende adjektiv

- 大/小 dà/xiǎo – stor/liten
- 好/坏 hǎo/huài – god/dårlig
- 新/旧 xīn/jiù – ny/gammel
- 多/少 duō/shǎo – mye/lite

Bruk: Subjekt + 很 + Adjektiv

她很好。 Tā hěn hǎo.

(Hun har det bra.)

Nyttige fraser**Hilsener**

- 你好！ Nǐ hǎo! – Hei!
- 您好！ Nín hǎo! – Hei! (høflig)
- 早上好！ Zǎoshang hǎo! – God morgen!
- 晚上好！ Wǎnshang hǎo! – God kveld!
- 再见！ Zàijiàn! – Ha det!
- 明天见！ Míngtiān jiàn! – Sees i morgen!

Høflighetsfraser

- 谢谢！ Xièxiè! – Takk!
- 不客气。 Bú kèqì. – Værsgo.
- 对不起。 Duìbuqǐ. – Unnskyld.
- 没关系。 Méi guānxi. – Det gjør ingenting.
- 请 qǐng – Vær så snill

Presentasjon

- 你叫什么名字？ – Hva heter du?
- 我叫... – Jeg heter...
- 你是哪国人？ – Hvilket land kommer du fra?
- 我是挪威人。 – Jeg er norsk.

Enkle spørreord

- 什么 shénme – hva
- 谁 shéi – hvem
- 哪里 nǎlǐ – hvor
- 为什么 wèishénme – hvorfor
- 怎么 zěnmē – hvordan
- 多少 duōshǎo – hvor mye/mange

Grunnleggende målord**Vanligste målord**

- 个 gè – generelt (personer, ting)
- 本 běn – bøker
- 只 zhī – dyr (små)
- 杯 bēi – glass/kopp
- 张 zhāng – flate ting (papir, bord)

Struktur: Tall + Målord + Substantiv

三本书 sān běn shū (tre bøker)

两个人 liǎng gè rén (to personer)

Vanlige verb

- 去 qù – å gå/dra
- 来 lái – å komme
- 做 zuò – å gjøre
- 吃 chī – å spise
- 喝 hē – å drikke
- 看 kàn – å se
- 听 tīng – å høre
- 说 shuō – å si/snakke
- 写 xiě – å skrive
- 读 dú – å lese

Modale verb (enkle)

- 想 xiǎng – vil, ønsker
- 要 yào – vil, skal
- 能 néng – kan (evne)
- 可以 kěyǐ – kan (tillatelse)

Eksamentips Nivå I**Hva forventes på Nivå I?**

- Enkle setninger med SVO-struktur
- Grunnleggende pinyin-ferdigheter
- Ca. 150-200 vanlige tegn
- Dagligdagse samtaler
- Enkle presentasjoner

Skriftlig eksamen

- Skriv tegnene nøyaktig
- Følg riktig strekkrekkefølge
- Bruk pinyin hvis du glemmer tegn
- Hold setningene enkle
- Husk målord ved tall

Muntlig eksamen

- Øv på tonene
- Snakk tydelig og rolig
- Bruk enkel setningsstruktur
- Ikke vær redd for feil
- Bruk det du kan

Nyttige fraser til eksamen

- 请再说一遍。
Qǐng zài shuō yī biàn.
(Si det en gang til.)
- 我不太懂。
Wǒ bù tài dǒng.
(Jeg forstår ikke helt.)

Sjekkliste

- ☐ Riktige toner i pinyin
- ☐ Korrekte tegn (eller pinyin)
- ☐ SVO ordstilling
- ☐ Målord ved tall
- ☐ Enkle, klare setninger
- ☐ Høflighetsfraser